

Strategisk ramme for naturressourcer, energi og klima (NEK)
Skitse/udvidet synopsis
Version 8. februar 2013

FORORD (1 SIDE)

1. Udgangspunkt: Globale udfordringer – klimaændringer, ressourceknaphed, befolkningstilvækst, urbanisering. Disse fire fænomeners indvirkning på fattigdom/ulighed, vækst og adgang til fødevarer, vand og energi er af kritisk betydning for fattigdomsbekæmpelse.
2. Positive tendenser: høje vækstrater (dog stadig mindre økonomier), fattigdommen er faldende - men mange lande og befolkningsgrupper konfronteres fortsat med uopfyldte menneskerettigheder såvel som sociale/økonomiske behov og rettigheder, som vil blive forstærket af klimaændringer og ressourcemæssige begrænsninger.
3. Behov for nytænkning (innovation og transformation), nye løsninger (finansiering og ny teknologi), nye former for partnerskaber (fx offentlig-privat). Dansk bistand vil yde strategisk og katalytisk bidrag til en stadig grønnere udvikling.
4. Danmark vil prioritere udvalgte områder af særlig betydning for bæredygtig udvikling: fælles globale mål; klimaændringer; energi; naturressourcer: jord og vand; samt bæredygtigt landbrug/fødevarerproduktion og -sikkerhed.

1. INDLEDNING(1 SIDE): MÅLSÆTNING OG MÅLGRUPPER

5. Forklar formålet med den strategiske ramme for NEK: Skal give inspiration og være retningsgivende forgennemførelse af de strategiske valg, der er fastsat af "Retten til et bedre liv" (RBL). NEK-rammen vil have særligt fokus på grøn vækst-temaet samt menneskerettigheder og fattigdomsbekæmpelse.
6. Identificer målgruppe for NEK-rammen: Alle aktører inden for dansk udviklingsamarbejde i almindelighed og dem, der arbejder for bæredygtig udvikling, grøn vækst, naturressourcer, miljø, energi og klimaspørgsmål i særdeleshed. Alle partnere på bilateralt niveau, blandt multilaterale organisationer, civilsamfundet og det private erhvervsliv såvel som Danida-medarbejdere.
7. Implementering: Eksisterende instrumenter. Den strategiske ramme for Vækst og Beskæftigelse¹ er fortsat gældende, og der er en vigtig forbindelse og komplementaritet mellem de to strategier i forhold til dagsordenen for grøn vækst, f.eks. i anvendelsen af de danske erhvervsinstrumenter.

¹Den strategiske ramme for Vækst og Beskæftigelse omfatter værktøjer og tilgange, der dækker seks fokusområder: forbedre udviklingslandenes adgang til globale og regionale markeder, forbedre de lokale rammer for økonomisk vækst, fremme adgangen til ny teknologi og innovation, øge produktion og forarbejdning (værdi kæder), styrkelse af skattesystemer og arbejdet med de mest udsatte. Rammen beskriver paletten af instrumenter som søger at engagere dansk erhvervsliv i arbejdet med at fremme vækst og beskæftigelse i udviklingslandene. Den strategiske NEK-ramme vil søge at gøre relevante dele af disse indsatsområder mere grønne.

2. GLOBALE UDFORDRINGER OG GRØN VÆKST (2 SIDER)

8. Vedvarende vækst er afgørende for at nedbringe fattigdommen i en verden, hvor 1,4 milliarder mennesker stadig lever i ekstrem fattigdom. De seneste års høje vækstrater blandt mange udviklingslande har ofte været på bekostning af miljøet. Dette truer de langsigtede vækstmuligheder og forbedringer af menneskers levevilkår.
9. Beskrivelse af forventet udvikling i den globale adgang til og priser på naturressourcer og forklare konsekvenser heraf for landes udviklingsmuligheder; særligt for fattige udviklingslande. Global opvarmning forværrer ressourceknaphed og giver anledning til lokale/regionale konflikter. Fattige mennesker er mindre modstandsdygtige og mere udsatte i forhold til krænkelse af deres rettigheder.
10. Rio +20 slutdokument "The Future We Want" er retningsgivende for alle lande bl.a. om udfordringerne ved at omlægge globale produktions- og forbrugsmønstre og herved undgå overskridelse af jordens ressourcemæssige bæreevne ("planetary boundaries").
11. Adgang til og udnyttelse af fælles goder med værdi for almenvellet. Naturressourcer, energi og klima(ændringer) er afgørende for udvikling og af grundlæggende betydning for at sikre opfyldelse af menneskerettigheder, herunder af økonomiske og sociale rettigheder.
12. Dansk udviklingsamarbejde vil støtte overgangen til en grønnere og mere social inklusiv vækst. En sådan overgang vil kræve stort engagement fra alle parter i tilrettelæggelsen af rammer, som kan afkoble vækst fra miljøforringelse og tilskynde til mere bæredygtige, miljømæssigt forsvarlige og CO₂-neutrale infrastrukturløsninger.
13. Definition: "Grønvækst" forstås som en integreret del af bæredygtig vækst, der fremmer generel økonomisk vækst og udvikling på en måde, hvor miljøet nu og i fremtiden kan levere de ressourcer og miljøydelse, vores velfærd afhænger af (citat RBL Strategi).
14. Grøn vækst er midlet (processen), hvormed den nuværende økonomi kan realisere overgangen til en bæredygtig udvikling. Grøn vækst sigter mod ændringer i produktion og forbrug, der reducerer forurening, forbedrer energi- og ressourceeffektivitet, minimerer drivhusgasudledning og undgår forringelse af naturressourcerne. Grøn vækst kræver inter-disciplinære løsninger, som kan tage højde for den gensidige afhængighed mellem fødevarer, vand, energi og klima. Grøn vækst bør tilrettelægges, så der igangsættes investeringer, innovation og jobskabelse, som ikke kun opretholder fortsat vækst, men også åbner mulighed for nye økonomiske vækstmuligheder.
15. Grøn vækst er ikke tilstrækkelig i sig selv; den løser ikke alt. Foranstaltninger vil være nødvendige for at sikre, at de fattige ikke ekskluderes fra fordele eller skades i den grønne omstilling. En sådan overgang er ikke altid et "win-win"-scenarie; der vil skulle prioriteres og træffes valg.
16. NEK-strategien vil fokusere den danske indsats på nogle få, udvalgte prioritetsområder, hvor danske kompetencer - herunder fra den private sektor, civilsamfundet og forskningsinstitutioner - kan tilføre værdi i overgangen til grøn vækst og fortsat værne mod negative miljømæssige, kulturelle og sociale konsekvenser.

3. NATURRESSOURCER, ENERGI OG KLIMA: DRIVKRÆFTER FOR UDVIKLING(12 SIDER)

3.1 Rettigheder - et styrende princip (1-2 sider)

17. En menneskerettighedsbaseret tilgang vil være et grundlæggende princip på tværs af alle indsatser. Dette vil inddrage såvel processuelle som substantielle rettigheder.
18. Processuelle rettigheder indgår ved håndhævelsen af alle menneskerettigheder og forpligtelser. Danskstøttede indsatser vil blive baseret på en grundig analyse af de fire centrale, proceduremæssige rettigheder og principper: ikke-diskrimination, deltagelse og inddragelse, åbenhed og ansvarlighed. Styrkede proceduremæssige rettigheder skal hjælpeborgerne til at blive bevidste om og drage fordel af deres substantielle rettigheder. De er også afgørende for borger- og NGO-engagement i statslige og offentlige anliggender, såsom politiske beslutningsprocesser, lovgivningsmæssige reformer og udviklingsplanlægning.
19. Grøn vækst rummer muligheden for at sikre rettigheder for oprindelige folk og andre sårbare og marginaliserede samfundsgrupper, herunder muligheden for at fastholde valg af levemåde i overensstemmelse med kultur og tradition. Støtte til principperne om retten til adgang til et retfærdigt retssystem, til informationsfrihed samt til borgerinddragelse kan realiseres gennem dansk støtte til konfliktløsningsmekanismer og til indsatser, som fremmer fri, forudgående og informeret samtykke.
20. Substantielle rettigheder omfatter retten til liv, ejendom, sundhed og til et bæredygtigt miljø. Substantielle rettigheder er særligt vigtige for fattige mennesker, der er afhængige af naturressourcer og økosystemydelse og som har få alternative økonomiske muligheder. Danmark vil samarbejde med partnere om at fremme substantielle rettigheder, der er særligt relevante for grøn vækst.
21. Danmark vil bistå med at opbygge kapacitet hos både rettighedshavere (fx borgere og civilsamfundet) i deres krav på og realisering af grundlæggende menneskerettigheder, og ansvarlige myndigheder og institutioner (fx offentlige institutioner, kommuner, den private sektor og civilsamfundet) for at de kan varetage deres forpligtelser og opgaver. Danmark vil lægge særlig vægt på at styrke kvinders rettigheder såvel som rettigheder for udsatte grupper og oprindelige folks.
22. I nogle tilfælde kan grøn vækst indebære risici for udsatte mennesker og kan have utilsigtede konsekvenser for deres traditionelle levevis og for deres oprindelige og hævdede rettigheder til land- og naturressourcer (jord, vand, skove). Danmark vil bistå med at reducere sådanne risici ved at fremme iværksættelsen af sociale og miljømæssige modforanstaltninger og ved at bistå med at afbøde eventuelle utilsigtede negative konsekvenser for fattige befolkningsgrupper.
23. Danmark vil gøre hensynet til en rettighedsbaseret tilgang til et grundlæggende element i alle bilaterale landeprogrammer og i dialogen med danskstøttede multilaterale organisationer.

3.2 Tematiske prioriteter (8 sider)

Fællesglobale mål

24. Som opfølgning på FN-konferencen Rio+20 om bæredygtig udvikling i 2012 er en international proces blevet etableret for at udarbejde en række mål for bæredygtig udvikling (SDG'er, "Sustainable Development Goals"), der skal indarbejdes i post-2015 udviklingsdagsordenen. Enighed om, at nogle få, let forståelige SDG'er vil hjælpe alle lande med at fremme en grøn vækst-dagsorden. Danmark vil

engagere sig i processen om at udvikle post-2015 mål, der afspejler alle tre dimensioner af bæredygtig udvikling; den sociale, økonomiske og miljømæssige.

25. Multilaterale miljøaftaler og Rio 1992 konventionerne (klima, biodiversitet og ørkendannelse) er vigtige normative rammer. Men kvaliteten og omfanget af implementeringen varierer. Danmark vil støtte arbejdet indenfor konventionerne, primært gennem globale finansieringsmekanismer (GEF og Den Grønne Klimafond), men vil også gennem bilateralt engagement tilskynde til øget national gennemførelse og søge stærkere inddragelse af den private sektor og nye finansieringsmekanismer.
26. Danmark vil arbejde for at fremme internationale løsninger, der bistår udviklingslande med at udnytte mulighederne indenfor inklusiv grøn vækst. Vægten vil blive lagt på klimaændringer, energi, vand og landbrug. Danmark vil støtte og samarbejde med andre relevante internationale initiativer såsom Global Green Growth Forum (3GF), internationale tænketanke (fx Global Green Growth Institute), grønne nationalregnskaber (fx WAVES og TEEB), reform af subsidier til fossile brændsler og grønne offentlige indkøb.
27. Danmark vil støtte regionale og internationale instrumenter, som fremmer vigtige processuelle rettigheder. Dette kunne indebære udviklingen af internationale normer eller regionale instrumenter vedr. processuelle rettigheder (fx aftaler som Aarhus-Konventionen og Den Afrikanske Unionslov-paradigme om retten til aktindsigt) eller minimumsstandarder for åbenhed i den offentlige forvaltning (fx oplysninger vedr. naturressourcelicenser, kontrakter, selskabsbetalinger og statens indtægter, gennemsigtighed i udvindingsindustri sektoren o.lign.).

Klimaændringer

28. Klimaændringer vil i stigende grad diktere udviklingspotentialet for alle lande. De vil have dyb indvirkning på alle aspekter af menneskelig velfærd. På regionalt og lokalt niveau vil indvirkningerne variere, men det står klart, at det er de fattigste lande og de fattigste dele af befolkningen, der har den laveste modstandskraft, som rammes hårdest. Fraværet af en omfattende global, juridisk ramme, i det mindste indtil 2020, og af et velfungerende globalt marked for handel med CO₂, vil tvinge regeringer i alle lande til at skabe kapacitet hos alle grupper i samfundet og tilskynde til at finde nationale og lokale løsninger, som modvirker konsekvenserne af klimaændringer.
29. Klimaindsatser på tværs af alle sektorer vil være en væsentlig og integreret del af det danske udviklingssamarbejde. Danmark vil støtte lande med etablering af rammebetingelser og institutionel styrkelse, som vil sætte regeringen, den private sektor og civilsamfundet i stand til at fremme løsninger til at modvirke og tilpasse sig klimaændringer for derved at skabe en ændring mod mere klimarobuste og CO₂-neutrale samfund. På regeringsniveau vil støtten fokusere på integration af klimahensyn i den nationale og lokale planlægning, herunder formulering og gennemførelse af CO₂-reducerende udviklingsstrategier og af klimatilpasningsprogrammer. En balance vil blive søgt mellem behovet for forebyggelse ("mitigation") og tilpasning ("adaptation"), som afspejler det højere potentiale ved forebyggende indsatser i højindkomstlande og tilpasningsbehovet i fattige og sårbare lande. Støtte vil blive ydet til opbygning af lokal kapacitet og modstandsdygtighed baseret på en tæt dialog med og inddragelse af de berørte befolkningsgrupper.
30. Danmark vil bidrage til at mobilisere yderligere finansiering fra alle kilder til investering i klimaforebyggelse og -tilpasning i udviklingslande. Danmark vil udvikle og fremme nye finansierings- og partnerskabsmodeller. Disse modeller vil styrke potentialet for private investeringer og tilskynde til

innovation og forskning og udvikling i klimarelaterede teknologier og i den forbindelse søge at gøre bedst mulig brug af relevante danske kompetencer.

31. Danmark vil fortsætte med at klimasikre vores bilaterale sektorprogrammer. Dette vil desuden omfatte forbedringer af data og viden om klimarisici som en grundlæggende forudsætning for en effektiv planlægning og implementering af klimapolitikker.
32. Danmark vil støtte inklusive og gennemsigtige beslutningsprocesser som en del af klimaindsatserne. Inddragelse af interessenter, herunder de menneskersom er mest sårbare over for klimaændringer, vil bidrage til at sikre, at nationale regeringers indsatser og danske klimarelaterede investeringer (fx, forebyggelse, tilpasning og modstandsdygtighed) støtter og gavner alle dele af samfundet.

Energi

33. I dag er 2,7 milliarder mennesker i udviklingslandeneafhængige af traditionel biomasse til opvarmning og madlavning, hvilket har negative indvirkninger på menneskelig sundhed. Heraf har 1,3milliarder ingen adgang til elektricitet. Endvidere stammer omkring 85 procent af al energi på verdensplan fra fossile brændstoffer.
34. For at bidrage til at løse disse udfordringer vil Danmarks indsats orientere sig efter de tre mål iFNs generalsekretærs initiativ vedr. bæredygtig energi for alle inden 2030 ("Sustainable Energy for All - SE4ALL"): i) universel adgang til moderne energi, ii) fordobling af den globale energieffektivitet, og iii) fordobling af andelen af vedvarende energi i den globale energisammensætning. Dette energifokus vil også fremme den bredere målsætning om at støtte lande i en overgang til en CO2-neutral vækst.
35. Adgang til bæredygtig energi er en nødvendig betingelse for udvikling, men den skal kombineres med et fokus på at stimulere økonomiske og sociale indsatser for at sikre den tilsigtede lokale udvikling. Disse vigtige indbyrdes sammenhænge skal håndteres i regeringsinstitutionernes politikformulering, planlægning og gennemførelse af tiltag for øget adgang til energi.
36. Danmark vil bistå offentlige institutioner i etableringen af de politiske rammer, der er nødvendige for at forbedre adgangen til energi for fattige og på samme tidtiltrække de betydelige private investeringer, der kræves for at levere flere bæredygtige energiløsninger. Fokus vil være på at støtte politik, der fremmer energiadgang og øger andelen af vedvarende energi i den samlede energisammensætning. Dette skal kombineres med forbedret energieffektivitet gennem tiltag, som dels omfatter landets samlede energisystem, dels stiller skærpede krav til energianvendelsen i el-apparater. Støtten vil omfatte fremme af innovative finansieringsmekanismer, som vil være i stand til at udnytte og accelerere investeringer. Danmark vil også støtte overførslen af rene teknologier, herunder både indenfor og udenfor det nationale elektricitetsnet, som kan forbedre levevilkårene for den fattige del af befolkningen i såvel i byer som i landområder.
37. Danmark vil støtte inklusive og gennemsigtige beslutningsprocesserpå energiområdet. Dette kan omfatte beslutninger om energikilder, strømgenererende faciliteter, elektricitetsnet og energipriser. Danmark vil også støtte frigivelse af oplysninger, der vedrører energianliggende (fx købsaftaler for energi og indtægter).

Naturressourcer: jord og vand

38. Adgang til naturressourcer er et menneskerettighedsanliggende og en forudsætning for økonomisk, social og miljømæssig udvikling. Stigende ressourceknaphed vil kræve en mere effektiv ressourceudnyttelse og befordre en mere retfærdig ressourceallokering, der adresserer afvejningen mellem produktionsmæssige og sociale mål. Danmark vil støtte lande i at finde løsninger på disse fordelingsmæssige udfordringer, der vil føre til en bæredygtig forvaltning af naturressourcer og bæredygtige dyrkningsmetoder, fair og produktive jordbrugsinvesteringer, optimal forvaltning af vandressourcer og forbedret forvaltning af skove.
39. Tab af landbrugsjord, jorderosion og ørkendannelse vil sammen med vandmangel og skovrydning reducere det naturressourcegrundlag, der opretholder økonomisk udvikling, fødevarer sikkerhed og social stabilitet i mange udviklingslande. Denne nedbrydning af dyrknings- og græsarealer, samt af skov- og vådområder reducerer produktiviteten, forstyrrer vitale økosystemers funktioner, påvirker biodiversitet og vandressourcer negativt og øger sårbarheden over for klimaændringer. Som følge heraf vil Danmark fremme en bæredygtig jordforvaltningspraksis og genopretning af økosystemer. Støtte vil blive givet til forbedring af nationale rammebetingelser såsom sikring af naturressourcer rettigheder og lige adgang til produktiv jord og vand med særlig hensyntagen til kvinder og til lokale, udsatte lokalsamfund.
40. Øget efterspørgsel efter fødevarer og biobrændsel forårsager store jordopkøb af offentlige og private investorer og truer landbefolkningernes jordanvendelse og ejendomsrettighederne i udviklingslandene. Opkøbene finder ofte sted i lande, hvor jordbrugsrettighederne er svage, uklare og dårligt håndhævede. Som følge heraf vil Danmark støtte en styrkelse af de nationale juridiske rammer for at garantere ejendomsrettighederne og de fornødne processuelle rettigheder for oprindelige folk og lokale brugere af berørte landområder. Danmark vil støtte lande og lokalsamfund i at sikre, at handel med jord og naturressourcer sker på et retfærdigt grundlag.
41. Skovrydning og skovødelæggelse er på verdensplan en væsentlig kilde til en øget udledning af drivhusgas, tab af biodiversitet og fjernelse af eksistensgrundlaget for befolkningsgrupper afhængige af skovens ressourcer. Danmark vil modarbejde denne udvikling gennem støtte til forbedret skovforvaltning, herunder opbygning af national kapacitet og mekanismer til at mindske skovrydning, fremme genbeplantning af skove og beskyttelse skovenes økosystemer og biodiversitet. Lokalsamfundene skal inddrages og gives rettigheder, få gavn af nye tiltag og deltage i beslutningsprocesser.
42. Med hensyn til vand forventes det, at der inden 2030 vil være en kløft mellem udbud og efterspørgsel af vand på 40 pct., og vandtilgængelighed vil blive mere usikker som følge af klimaændringer. Alene inden for landbrugsproduktionen er der behov for en stigning på 70 pct. inden 2050, hvilket vil øge efterspørgslen efter kunstvanding og sætte yderligere pres på vandressourcer til fødevarerproduktion. Vandefterspørgsel til energiproduktion vil potentielt fordobles i løbet af de næste 25 år afhængigt af anvendte teknologier. På baggrund af disse udfordringer vil Danmark støtte gennemførelsen af nationale vandforvaltningsstrategier med særlig fokus på sammenhængen mellem vand-fødevarer-energi.
43. Der er behov for, at problemstillinger indenfor vandresourceforvaltning behandles i en national kontekst, men da de fleste vandressourcer krydser og overskrider eksisterende landegrænser, er regionalt samarbejde afgørende. For bedre at kunne øge omfanget af omkostningseffektive indsatsvedr. deling af regionale vandressourcer vil det være vigtigt at skabe gunstige vilkår for regionalt samarbejde i form af institutioner, politikker samt juridiske og strategiske rammer. Danmark vil støtte forvaltningen af udvalgte trans-regionale vandområder for at bistå med at fremme en bæredygtig og

klimarobust vækst. Støtten vil beskæftige sig med vandforvaltning i en integreret tilgang til energi og fødevarer for at opnå fattigdomsbekæmpelse og regional stabilitet.

44. Fremtidige udfordringer i jord-og vandforvaltning vil kræve nye tilgange og teknologier. Danmark vil lægge vægt på at støtte overførsel og udvikling af innovative grønne teknologier indenfor områderne ressourceeffektivitet, renere produktionsmetoder, forureningskontrol og forbedret jord- og vandforvaltning på tværs af forskellige produktionssektorer. Danmark vil overveje muligheder for at indføre betalingssystemer for økosystemydelser, certificeringssystemer og andre relaterede initiativer. Danmark har en betydelig ekspertise inden for vand- og miljøteknologier og vil gøre sådanne teknologier tilgængelige, når det er relevant og efterspurgt.
45. Udvikling af menneskelig og institutionel kapacitet i forhold til naturressourceforvaltning i den offentlige og private sektorsamt i civil- og lokalsamfund er sammen med den politiske vilje afgørende for,at partnerlande træffer beslutninger om bæredygtige løsninger i udviklingsøjemed. Danmark vil støtte udviklingen af kapacitet på alle niveauer i samfundet og tage udgangspunkt i vores samarbejdspartneres egen situation. Opbygning af menneskelig kapacitet og institutioner gøres ikke på en dag, og Danmark vil have et langsigtet perspektiv på kapacitetsopbygning og fokusere på konkrete resultater, fxforbedring af ydelser fra den offentlige sektor.
46. At opnå et solidt grundlag for grøn vækst forudsætter sikkerhed for rettigheder til jord og de naturressourcer, som er tilgængelige på og under dens overflade. Danmark vil fokusere på at styrke landbefolkninger – herunder i særlig grad kvinders - og fattige befolkningsgruppersnaturressourcerettigheder og på at beskytte landdistrikter fra ekstralegalejordopkøb af lokale eliter og udenlandske investorer. Mulige aktiviteter omfatter støtte til politiske reformer (fx etablering af nye skovbrugspolitikker og reformering af rammerne for vandlovgivning) til at styrke civilsamfundets organisationer på miljøområdet samt støtte til relevante parlamentariske udvalg og partiforsamlinger.

Bæredygtigt landbrug/fødevarereproduktion og fødevarerikkerhed

47. Verden står over for flere indbyrdes forbundne udfordringer i forhold til den globale fødevarerikkerhed: tilbagevendende udsving i fødevarerpriserne med pludselige stigninger, op mod en milliard mennesker, der lever under kronisk sult, og behovet for at brødføde en voksende verdensbefolkning trods klimaændringerog øget pres på jordens naturressourcer. Det ekstra behov for fødevarer frem mod2050 skal produceres med et lavere forbrug pr. enhed af jord, vand og energi og med mindre udledning af drivhusgasser. Danmark vil koncentrere sin støtte til øget fødevarerikkerhed gennem fokus på forbedrede vilkår for fødevarereproduktion under hensyntagen til bæredygtig anvendelse af jord, vand, energi og økosystemer.
48. Den fattigdomsreducerende kapacitet i landbrugs-og fødevarersektorerne skal udnyttes bedre ved at skabe bedre sammenhæng mellem en rettighedsbaseret adgang til jord, kapital og markeder for små landbrug. Sikring af kvinders jordrettigheder vil være et særligt fokusområde. Danmark vil støtte udviklingen af mindre landbrug gennem støtte til bedre nationale rammebetingelser for en miljømæssig bæredygtig fødevarereproduktion, udvikling af bæredygtige værdikæder og gennem forbedret adgang til sikre jordrettigheder, teknologi, viden og markeder. Danmark vil fremme bæredygtigt landbrug baseret på dyrkningsmetoder med positiv CO₂-balance, høj vand- og næringsstofeffektivitet og – afhængig af den lokale kontekst – baseret på økologiske principper.

49. Fødevareresikkerheden i mange regioner med skrøbelige stater (fx Afrikas Horn / Sahel) udfordres af klimaændringer, politisk og social ustabilitet, naturkatastrofer og dårlige rammebetingelser. For at opbygge langsigtet modstandsdygtighed er der behov for øget koordinering og fælles anvendelse af humanitær bistand og udviklingsbistand. Danmark vil håndtere fødevareresikkerhed i skrøbelige stater og økosystemer gennem forbedret og koordineret anvendelse af humanitære og udviklingsrelaterede indsatser.
50. Byudvikling i udviklingslandeneske hastigt, har afledte virkninger på produktion og sociale strukturer og påvirker fødevareresikkerheden. Håndtering af disse udfordringer vil kræve udvikling af nye politiske rammer og forbedrede forarbejdnings- og afsætningsmuligheder. Danmark vil støtte grønnere fødevarer værdikæder og støtte udviklingen af markedsføringsstrukturer, der vil muliggøre, at lokale fødevarer i højere grad når frem til de lokale og regionale bymarkeder.
51. Danmark vil støtte udbredelsen af klimatilpassede landbrugsteknologier såvel som nye fremgangsmåder, forskning og innovation; fx for at reducere tab af fødevarer i alle led fra produktion til forbruger; forbedret resourceeffektivitet (frøtyper, vandforbrug) og styrket landbrugsundervisning og -uddannelse.
52. Danmark vil støtte de igangværende bestræbelser på at styrke jordrettighederne til kvinder, oprindelige folk og andre udsatte mennesker, og herunder styrke fattige menneskers og landbefolkningers rettighed til naturressourcer samt bistå lokalsamfund med at forhandle med udefrakommende investorer om brugen af deres jord- og naturressourcer.

3.3 Samarbejdspartnere og implementering (1-2 sider)

53. Under gennemførelsen af udviklingssamarbejdet vil Danmark bygge på og styrke den praktiske anvendelse af principperne om bistandseffektivitet vedr. ejerskab, tilpasning, harmonisering og gensidig ansvarlighed. Disse principper vil være retningsgivende for gennemførelsen af prioriteterne indenfor NEK-rammen og vil blive anvendt på alle anvendte danske støtteinstrumenter – bilaterale, multilaterale, Danida Business instrumenter, civilsamfundsstøtte, støtte til udviklingsforskning, osv.
54. Indenfor Danmarks prioritetslande vil landeprogrammeringen udgøre den centrale indgang til at sikre en sammenhængende behandling af grøn vækst-dagsordenen på tværs af alle valgte indsatsområder/sektorer og instrumenter (bilateral bistand og multilateral bistand på landeniveau, den private sektor og civilsamfundsstøtte). Konkrete muligheder for at bistå lande med at integrere miljøhensyn vil blive vurderet fx ved at gennemføre strategiske miljøvurderinger og -evalueringer samt etablering af miljø-screeningsinstrumenter og iværksætte miljømæssige modforanstaltninger.
55. I forhold til det danske engagement i multilaterale institutioner vil grøn vækst-dagsordenen indgå som et særligt strategisk element i vurderingen af Danmarks engagement som led i den politiske dialog med og finansielle støtte til organisationerne.
56. Innovative tilgange og partnerskaber (fx offentlig-private partnerskaber - PPP) vil blive indarbejdet mere systematisk i alle eksisterende instrumenter. Muligheden for at deltage i innovative finansieringsmodeller til udviklingsformål, hvor gave-midlerne påtager sig en større risiko og derved er løftestang for tiltrækning af privat kapital, vil blive undersøgt. Bistandsmidlerne vil også blive anvendt katalytisk ved at fremme nye, innovative løsninger, som kan opskaleres gennem privat finansiering.

57. Den danske ressourcebase - den private sektor, civilsamfundet og forskningskapaciteter –vil blive søgt engageret indenfor områder, hvor relevant know-how og kompetencer kan støtte implementeringen af NEK-relaterede indsatser.

4. MÅLING OG RAPPORTERING (1 SIDE)

58. Måling, rapportering og resultatvurdering vil udgøre en vigtig del af støtten til at fremme en grønnere, mere inklusiv og socialt orienteret udviklingsdagsorden. Danmark vil tilstræbe en praktisk tilgang, som kan demonstrere synlige resultater indenfor de prioriterede områder, hvor Danmark kan tilføre værdi til de globale og nationale indsatser.

59. Danmark vil lægge særlig vægt på at styrke de eksisterende nationale og globale måle- og rapporteringssystemer. Der er aktuelt ikke udviklet et universelt "grønt" måle- og rapporteringssystem og alle lande og partnere har derfor mulighed for at gøre deres måle- og rapporteringssystemer grønnere og sikre øget borgerinddragelse, også så de forbindes med post-2015 udviklingsdagsorden. Dette kan gøres ved

- at udvikle og integrere nye grøn vækst-indikatorer (fx indenfor landbrugsområdet, om fødevarer og affald, energi og vand);
- at forbedre offentlighedens adgang til oplysninger om bæredygtigheden af udviklingen, som supplement til de eksisterende kontrolinstrumenter;
- at fremme den brede offentligheds deltagelse i måling og rapportering, fx ved at skabe mulighed for at indhente feedback fra borgerne om miljøets tilstand og levering af tjenesteydelser. Denne feedback kan lettes ved brug af ny informations- og kommunikationsteknologi (fx mobiltelefoner, internettet og sociale medier).

60. Den direkte kontrol med NEK-strategien vil blive en integreret del af den årlige afrapportering om gennemførelsen af den overordnede strategi for Danmark udviklingssamarbejde "Retten til et bedre liv". Desuden forventes en evaluering at blive gennemført efter nogle år som grundlag for en orientering af det Udviklingspolitiske Råd. Det vil være en prioritet løbende at kunne vise fremskridt og erfaringer i forbindelse med NEK-strategiens gennemførelse.